

در حالی که هنوز تکلیف تحریم‌های هسته‌ای روشن نشده دولت و مجلس برای تصویب استانداردهای FATF شتابانند

تصویب عجولانه FATF و تشدید تحریم‌ها

محمد جعفری روزنامه‌نگار

هفته گذشته که سه لایحه «اصلاح قانون مبارزه با تامین مالی تروریسم»، «اصلاح قانون مبارزه با پولشویی» و نیز «پیوستن به کنوانسیون مبارزه با تامین مالی تروریسم» در یک روز در دستور کار مجلس قرار گرفت، خیلی‌ها نسبت به تعجیل هیات‌رئیس‌ه در این خصوص و نیز فشار دولت برای تصویب آنها ابراز نگرانی کردند و هشدار دادند که مبدا تجربه‌ی برنامه و تصویب ۲۰ دقیقه‌ای آن دوباره تکرار شده و عواقب این موضوع بار دیگر گریبانگیر کشور شود.

این گزارش در تلاش است فشارغ از سوگیری‌های سیاسی، اثبات‌کنندنگرانی‌ها در این‌باره‌باموضوعاتی‌چون فضا سازی‌های مسموم‌وانگیره‌های سیاسی کاملایی‌ارتباط بوده و در شرایطی که کشور در مرحله‌ی حساس به‌سر می‌برد،نوری بر ابعاد کمتر دیده‌شده‌ماجرا انعکاس دهد.

۴ مانع اصلی بر سر کارآمدی اقتصاد ایران

از زمان اعمال تحریم‌های براندازنانه‌ای که در سال‌های ۹۰-۹۱ علیه جمهوری اسلامی ایران وضع شد، سیستم بانکی و اقتصادی کشور به‌طور عمده‌با چهار چالش اساسی‌درگیر است؛ چالش‌هایی که به مثابه‌موانعی اساسی، عملکردچرخه‌اقتصادی‌را مختل کرد، کارآمدی اقتصادی کشور را با بحران مواجه ساخت و هزینه‌های فراوانی را به مردم ایران تحمیل کرد.

نخستین بخش از این موانع، تحریم‌های بین‌المللی در حوزه‌فعالیت‌های هسته‌ای کشور بود که در قالب تحریم‌های شورای امنیت‌سازمان ملل متحدنموداشت. بخش دوم، تحریم‌های یکجانبه‌و چندجانبه‌آمریکا‌و اروپا در حوزه‌فعالیت‌های هسته‌ای کشور بود. تحریم‌های یکجانبه و چندجانبه‌آمریکا و اروپا در حوزه‌فعالیت‌های غیرهسته‌ای ایران، نظیر حقوق بشر، برنامه منطقه‌ای، برنامه دفاعی و... سومین عاملی محسوب می‌شد که در ارزیابی‌های کارشناسی سهم قابل توجهی از اختلالات اقتصادی به آن نسبت داده می‌شد. درنهایت چهارمین مانع‌نیز فقدان استانداردهای سیستم‌بانکی‌ومالی‌ارزیابی می‌شد؛ موضوعی که دولت‌را به‌تعامل با گروه اقدام مالی (FATF) سوق داد و نام آن را حساسی بر سر زبان‌ها انداخت. در مواجهه‌با این چهار مانع، سیاست‌دولت‌عمدتا بر محور رفع تدریجی آنها از طریق مذاکره و تعامل با عوامل ایجاد موانع متمرکز بود؛ سیاستی که ریشه‌ان‌را اساسا باید در ایده مرکزی رئیس‌جمهور و حلقه‌تئوریک‌دولت‌برای کشورداری جست‌وجو کرد. بر این اساس از آنجا که دو عامل تحریم‌های بین‌المللی و نیز تحریم‌های یکجانبه و چندجانبه‌آمریکا و

فاقد موضوعیت است، لذا تحریم‌های یکجانبه‌و چندجانبه در حوزه فعالیت‌های غیرهسته‌ای کشور، موضوعی قابل مذاکره نیست. همین باعث شده تا دولت به سمت برآورده کردن استانداردهای FATF حرکت کند تا در بخشی دیگر از مشکلات اقتصادی کشور گشایش حاصل شود. این استراتژی البته درحالی از سوی دولت اتخاذ شده که هنوز رفع تحریم‌های هسته‌ای به صورت کامل انجام نشده و در چنین شرایطی نمی‌توان از تعامل با FATF و رعایت استانداردهای آن انتظار تسهیل عملکرد سیستم اقتصادی کشور را داشت. به بیان دقیق‌تر، در حالی که آثار دو تحریم‌پیش‌گفته همچنان به‌قوت خود باقی است، اساسا صحبت از جلب رضایت کارگروه اقدام مالی تا حد زیادی بلاموضوع به نظر می‌رسد.

از سویی دیگر خروج آمریکا از برجام به‌طور طبیعی لااقل بخشی از تحریم‌های یکجانبه این کشور – مرتبط با فعالیت‌های هسته‌ای- را احیا خواهد کرد؛ موضوعی که تصمیم اروپا برای این دسته‌از تحریم‌ها را نیز در هاله‌ای از ابهام قرار داده است. سرنوشت این تصمیم و فراتر از آن سرنوشت تحریم‌های بین‌المللی هسته‌ای، در ماه‌های آتی و در پایان مذاکرات ایران و سایر طرف‌های ۱+۵ روشن خواهد شد.

ⓧ اهرم فشار

با این اوصاف این سوال همچنان بدون پاسخ مانده که در چنین شرایطی حتی اگر رضایت FATF به‌طور کامل جلب شده‌ه و ایران از فهرست سیاه این نهاد خارج شود، آیا بهبود خاصی در وضعیت اقتصادی کشور و مناسبات بانکی حاصل خواهد شد؟ هرچند پاسخ تا حد زیادی روشن است، اما شاید صورت مناسب‌تر آن باشد که در صورت اصرار دولت، دستگاه دیپلماسی از این موضوع به‌عنوان نوعی اهرم فشار برای احیا نشدن تحریم‌های بین‌المللی و یکجانبه‌هسته‌ای بهره‌گیرد. این اهرم فشار همچنین می‌تواند برای امتیازگیری از اروپایی‌ها، جهت رسیدن به توافقی برای برجام بدون آمریکا تعیین‌کننده باشد. هر چه باشد، میزان همراهی طرف‌های ۱+۵ با آمریکا در اجرای تحریم‌های ثانویه این کشور علیه ایران هنوز مشخص نیست.

اگر در پایان مذاکراتی که هفته گذشته رئیس‌جمهور دستور انجاش را به‌ظریف داد، برجام به کلی فروریزد، تحریم‌های هسته‌ای احیا خواهد شد و فعالیت‌های اقتصادی کشور نیز به نقطه اول باز خواهد گشت. روشن است که در چنین شرایطی تعامل با FATF با دستور دیگری برای کشور به دنبال نخواهد داشت، چرا که حتی اگر ایران کلیه استانداردهای گروه اقدام مالی را رعایت کند، سیستم اقتصادی کشور به واسطه بازگشت تحریم‌های هسته‌ای، از ارتباط با فعالیت‌های اقتصادی بین‌المللی ناتوان خواهد بود. اینها تازه گذشته‌از آن است که برخی استانداردهای FATF مخاطرات غیرقابل‌جبرانی را برای ایران به‌همراه خواهد آورد. تنها یکی از این مخاطرات اصلاح سیستم حقوقی کشور خواهد بود؛ اصلاحی که بر مبنای آن، تعریف تروریسم براساس ملاک‌های غربی تغییر خواهد کرد و تبادل اطلاعات پیرامون آن میان کشورهای عضو را دربر می‌گیرد.

ⓧ یک سوال بی پاسخ

هرچند ممکن است گفته شود که این استانداردها با شرط‌هایی از سوی ایران اعمال خواهد شد و کشور تاجایی با آن همکاری خواهد کرد که اصول کلی اش تحت‌الشعاع قرار نگیرد، اما نباید فراموش کرد که تجربه نشان داده اجرای جزئی مورد قبول FATF نیست. اجرای کامل آن نیز مخاطرات فراوانی را به همراه دارد که حتی طرفداران تعامل با گروه ویژه اقدام مالی هم راضی به تن دادن به آنها نیستند.

در چنین وضعیتی حالا این سوال به‌طور جدی مطرح است که شتاب به خرج داده‌شده از سوی دولت و مجلس برای تصویب برخی استانداردها، به‌ویژه اصلاح برخی مفاد دو قانون مبارزه با پولشویی و مبارزه با تامین مالی تروریسم و تصویب کنوانسیون پالرمو مبارزه با تامین مالی تروریسم برای چیست و چه تأثیر مشخصی در بهبود تعاملات اقتصادی کشور دارد؟ این تلاش‌ها شاید پیش از خروج آمریکا قابل توجهی می‌بود، اما حال که در آینده‌ای نزدیک لااقل بخشی از تحریم‌ها از سر گرفته خواهد شد، اقدامی عجولانه به نظر می‌رسد و بیم آن می‌رود که تجربه برجام تکرار شود، لذا شاید بهتر باشد نمایندگان تعیین تکلیف برجام، از تصویب استانداردهای FATF خودداری کنند.

یادداشت، اخبار و گزارش‌هایی از تازه‌های سیاست

با خروج آمریکا از برجام و بازگشت تحریم‌ها در چند ماه آینده، احتمال تلاش بیشتر برای دور زدن تحریم‌ها از سوی دولت قوت گرفته است

دولت دست به دامن دو تابعیتی‌ها شد؟

برجسب فسادزده‌شد و به عبارتی به یک ابزار برای پاسخگویی به منتقدان تبدیل شد؛ آن زمانی که حسن روحانی می‌گفت «کاسبان تحریم از برجام عصبانی‌اند» یا در یکی از سفرهای استانی خود و در اوج غوغای انعقاد برجام می‌گفت: «برخی سخنان را شنیده‌بگیرید تا در زمان لازم پاسخ‌ان را بدهم! چه کسانی از تحریم سود می‌کنند؟ چه کسی هست که از افتخار ملت ایران ناراحت است؟ چه کسی هست که از غرور ملت ایران ناراحت است؟ چه کسانی از رفع تحریم ناراحت هستند؟ و... شما هم ضرر نمی‌کنید، بعد از تحریم این منفعت برای شما هم خواهد بود، نگران نباشید دکان شما کساد نمی‌شود.» یا آن زمان که ظریف عنوان کرد: «منافع عده بسیاری با برجام منضّر شد. تحریم‌ها منافع زیادی برای برخی از گروه‌ها دارد. من نمی‌خواهم از کلمه کاسب تحریم استفاده کنم، اما...» این هم بخشی از اقدامات آن سال‌ها بود، یعنی هم فضای سیاسی علیه بسیاری از منتقدان برجام ساخته شد و به جای پذیرش نقد با این ادبیات به مقابله با آنها پرداخته شد و هم بهانه‌ای شد برای از دست دادن همه مسیرهایی که قبلا برای کاهش اثرات تحریم در مبادلات و معاملات خارجی مورد استفاده قرار گرفته بود.

ج: از ماجرای «عایدی برجام، تقریبا هیچ» رئیس بانک مرکزی در فروردین ۹۵ تا «هنوز نمی‌توانیم یک حساب بانکی در لندن باز کنیم» ظریف در مهر ۹۶ و تا امروز که دونالد ترامپ همه ایده دولت برای گفت‌وگوی مستقیم با آمریکا و کسب توافقی پایدار با آنها را زمین گیر کرد، اینچنین برمی‌آید که برجام در طول این سال‌ها هرگز نتوانسته مشکل تبادلات مالی کشور با خارج را کم و مسیر را تسهیل کند و محتمل است که با بازگشتن تحریم‌های آمریکا در چندماه آینده دوباره نیاز به دور زدن تحریم‌ها در کشور جدی شود؛ نیازی که البته به نظر می‌رسد پس از اقدام دولت حسن روحانی در تغییر مسیر و حذف راه‌های گذشته دستیابی به آنها قدری سخت‌تر نیز باشد.

د: «من سر بسته بگویم بخشی از ابزارها را که در دوران تحریم کمک می‌کردند، سوزاندم. وقتی تحریم باشیم که مسیر رسمی جواب نمی‌دهد.» این پاسخ محمدباقر نوبخت، سخنگو و معاون حسن روحانی به سوالاتی درخصوص دو تابعیتی‌های دولت است. نوبخت در این اظهارنظر خود هم تلویحا از نگاه دولت به افراد دو تابعیتی سخن می‌گوید و هم از نیاز محتمل برای دور زدن تحریم‌ها؛ تحریم‌هایی که قبل از رو کاغذ برداشته شده بودند و حالا علاوه بر میدان عمل قرار است روی کاغذ هم دوباره برگردند. این اتفاق ممکن است تأثیراتی را نیز بر مبادلات اقتصادی کشور در ماه‌های آینده داشته باشد.

با این وصف این سوال پیش می‌آید که آیا دولت برخلاف اظهارنظرهای شغاف‌انگیز درخصوص ارتباط با آمریکا و حل شدن مشکلات کشور در ایام ابتدایی دولت یازدهم، حالا رسما می‌خواهد به همان مسیر گذشته یعنی تلاش برای دور زدن تحریم‌ها بازگردد؟ و همچنین پرسیده می‌شود که آیا دولت می‌داند که در ادامه راه برجام با اروپایی‌ها نخواهد توانست توفیقاتی به دست بیاورد که به این فکر افتاده است؟ باید منتظر بود و دید که تدابیر دولت برای ایام آتی چیست.

خبر

ولایتی در جمع خبرنگاران:

اسرائیل در صورت تجاوز مجدد به سوریه پاسخ محکم‌تری دریافت می‌کند

انتخابات ارزشمند را به ملت عراق تبریک می‌گوییم چرا که مردم باید درباره آینده خود تصمیم بگیرند و این انتخاب مردم قابل احترام است؛ حشد الشعبی و ارتش عراق امنیت را برقرار کرده‌اند که این موضوع موجب برقراری انتخابات در فضای کاملاً امن و سالم بود.

ولایتی خاطرنشان کرد: «عراق با ظرفیتهایی که دارد با تکیه بر مردم خود منسجم‌تر و محکم‌تر عمل خواهد کرد و هم‌اکنون عراق قوی‌تر از هر زمان دیگری به‌خاطر حمایت مردم، دوران سیاسی خود را طی می‌کند».

علی اکبر ولایتی، مشاور رهبر معظم انقلاب در امور بین‌الملل در حاشیه دیدار با تعدادی از اساتید و شخصیت‌های برجسته علمی و دانشگاهی سوریه با اشاره به لزوم اجرای دقیق برجام از طرف‌های اروپایی، اظهار داشت: «هیچ بندی در برجام از جمله مسائل موشکی که مهم‌ترین عامل دفاعی ایران است، مورد مذاکره نخواهد بود».

ولایتی با بیان اینکه حمله اسرائیل به سوریه روی جانیان‌کاران را سفید کرد، افزود: «باید آمریکایی‌ها دست از خیانت بردارند و تجاوز به سوریه در صورت تکرار، پاسخ محکم‌تری را از سوی مقاومت در پی خواهد داشت.» مشاور رهبر معظم انقلاب در امور بین‌الملل در پاسخ به سوالاتی درباره فرجام برجام افزود: «حتی یک‌بند به برجام اضافه نخواهد شد و این توافق باید به‌طور کامل از سوی طرف‌ها اجرا شود. بنابراین مسائل موشکی ما که مهم‌ترین عامل دفاعی کشور است قابل مذاکره نیست.» ولایتی با بیان اینکه کشورهای اروپایی باید در فرصت کوتاه خود پایبندی به برجام را در عمل اثبات کنند، گفت: «موضوع حضور منطقه‌ای ایران و مسائل موشکی قابل مذاکره نبوده و باید مطابق متن توافق برجام اجرا شود.» وی در رابطه با انتخابات عراق نیز تأکید کرد: «این

هوشنگ بازوند، استاندار کرمانشاه در گفت‌وگو با روزنامه آفتاب یزد گفته مردم به آقای زیبا کلام سه میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان، به علی دایی حدود ۹ میلیارد تومان پول دادند. استاندار کرمانشاه تصریح کرده در ملاقات‌هایی که با آقای زیبا کلام داشتیم، یکی دو طرح برای انجام در منطقه به ایشان پیشنهاد دادیم. هر طوری که این افراد راضی باشند با آنها کنار می‌آییم. معتقدیم که مردم به این افراد اعتماد کرده و ما نباید اعتماد مردم را خدشه‌دار کنیم، اما تاکنون اینها کاری در منطقه شروع نکرده‌اند. زیبا کلام پیش از این در گفت‌وگو با روزنامه شرق گفته بود این پول را صرف ساخت یک روستای نمونه فرهنگی خواهد کرد! این اظهارات با توجه به شرایط بحرانی مناطق زلزله‌زده و نیاز فوری آنها به کمک، انتقادات زیادی را برانگیخت.

ⓧ آقای زیبا کلام این بود آرمان هایتان!؟

ⓧ نامه نمایندگان مجلس به روحانی درخصوص برجام

کوچکی نژاد، نماینده مردم رشت در مجلس از ارسال نامه یکصد تن از نمایندگان به رئیس‌جمهور خبر داده و در گفت‌وگو با تسنیم گفته که این نامه درباره اعمال درخواست ماده ۲۳۶ به رئیس‌جمهور در قبال اقدام متقابل در برجام است. جبار کوچکی نژاد در شرح محتوای این نامه تصریح کرده نمایندگان در این نامه از رئیس‌جمهور درخواست کردند مفاد قانون اقدامات متقابل جمهوری اسلامی ایران در برابر نقض عهد آمریکا در برجام را اجرا کند. مطابق ماده ۳ قانون مذکور اگر یکی از اعضای ۵+۱ از توافق هسته‌ای خارج شود، دولت موظف است اجرای این توافق را متوقف کند. نوبخت، سخنگوی دولت نیز روز گذشته در نشست خبری تأکید کرده اگر منافع‌مان در برجام تامین نشود، حتماً از این توافق خارج خواهیم شد و غنی‌سازی زیر چهار درصد را به ۲۰ درصد یا به هر درصدی که دل‌مان خواست، ارتقا می‌دهیم.

اصل مطلب

ⓧ گزینه‌های شهرداری تهران مزیتی نسبت به یکدیگر نداشتند

عبدا... ناصری، عضو شورای عالی سیاستگذاری اصلاح‌طلبان در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران، با اشاره به انتخاب‌افشانی به‌عنوان شهردار تهران توسط شورای شهر گفته که حتماً می‌شد نیروهایی در حد بالاتر از آقای افشانی را در ذهن مرور کرد. اگرچه تأکید کرده در هفت گزینه اولیه که توسط شورای شهر پیشنهاد شده بود، غیر از جنتی هر فردی که انتخاب می‌شد، خیلی مزیت‌بارزی نسبت به بقیه نداشت و کسانی هم که رای نیاوردند، تفاوت چندانی با شهردار انتخاب‌شده‌ندارد. ناصری همچنین اعمال رانت در تعیین گزینه‌های شهرداری را انکار نکرده و در همین راستا گفته در جامعه ایرانی که احزاب چندان توسعه‌یافته نیستند، هر حزبی بسته به میزان تلاش و فعالیتش، می‌تواند امتیازات بیشتری بگیرد، بنابراین شهردار انتخاب ۲۱ نفر از اعضای شورا بوده است و اکثر اعضا هم عضو احزابند و با تشکیلات مرکزی خودشان تبادل نظر داشته‌اند.